

DE POMPOENETER

Penelope Mortimer

De pompoeneter

Vertaald uit het Engels door
Irving Pardoën

Lebowski Publishers, Amsterdam 2015

Oorspronkelijke titel: *The Pumpkin Eater*
Oorspronkelijk uitgegeven door: Hutchinson, 1962
© Penelope Mortimer, 1962
© The Estate of Penelope Mortimer, 1962
© Vertaling uit het Engels: Irving Pardoën, 2015
© Nederlandse uitgave: Lebowski Publishers, Amsterdam 2015
Omslagontwerp: Dog and Pony Amsterdam
Omslagbeeld: Still van actrice Anne Bancroft in de film *The Pumpkin Eater*,
geregisseerd door Jack Clayton, 1964
Auteursfoto: © Ida Kar, 1961 | National Portrait Gallery, Londen
Typografie: Crius Group, Hulshout

ISBN 978 90 488 3085 5
ISBN 978 90 488 3086 2 (e-book)
NUR 302

www.lebowskipublishers.nl
www.overamstel.com

OVERAMSTEL
uitgevers

Lebowski Publishers is een imprint van Overamstel uitgevers bv

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor John

Peter, Peter, pompoeneter,
Had een vrouw, maar als betweter
Stopte hij 'r in een pompoenschil,
Dat was zeer tegen haar wil.

1

‘Nou,’ zei ik, ‘ik zal het proberen. Ik zal proberen oprecht te zijn tegenover u, al denk ik eigenlijk dat u eerder geïnteresseerd bent in mijn onoprechtheid, als u begrijpt wat ik bedoel.’

De dokter glimlachte.

‘Toen ik nog een kind was, had mijn moeder een wolla. Dat was de onderste la van een kastje in de eetkamer waarin ze alle restjes wol bewaarde. U weet wel, stukjes wol van jaren geleden, truien die ze voor me had gebreid toen ik twee was. Die stukjes waren vaak maar een paar centimeter lang. Nou, die la zat dus vol met wol, in alle kleuren, en op regenachtige middagen moest ik haar wolla opruimen. Het is wel duidelijk waarom ik u dit vertel. Het opruimen van die la had natuurlijk geen enkele zin. Je had helemaal niks aan die wol. Je kon er niet eens een theemuts van breien – niet zonder heel veel geduld, bedoel ik. Ze liet het me gewoon doen om me bezig te houden, zoals ze gevangenen kuilen laten graven om die vervolgens weer dicht te gooien. U snapt wat ik bedoel, hè?’

‘U zou graag iets nuttigs willen zijn,’ zei hij droevig. ‘Zoals een theemuts.’

‘Zo makkelijk kan het toch niet zijn?’

‘O nee, makkelijk is het absoluut niet. Maar je kunt van wol ook andere dingen maken.’

‘Zoals?’

‘Hoezen voor warmwaterkruiken,’ antwoordde hij meteen.

‘Wij gebruiken geen warmwaterkruiken. Ballen voor baby’s om mee te spelen. Of lappenpopjes.’

‘Wat u probeert duidelijk te maken, is dat het opruimen van die wol een nutteloze en misschien wel onmogelijke taak was?’

‘Ja.’

‘Maar u bent een menselijk wezen. Uw... verwarring heeft ernstige gevolgen. Weet u, die vergelijking gaat niet op.’

‘Nou, zo voel ik het toch wel,’ zei ik.

‘Als u huilt, voelt u zich dan zo? Hopeloos?’

‘Ik wil gewoon mijn mond open kunnen doen en huilen. Ik wil huilen, niet denken.’

‘Maar u kunt niet de rest van uw leven blijven huilen.’

‘Nee.’

‘U kunt zich niet de rest van uw leven zorgen blijven maken.’

‘Nee.’

‘Waar maakt u zich eigenlijk zorgen om, mevrouw Armitage?’

‘Over stof,’ zei ik.

‘Pardon?’

‘Stof. U weet wel, stof.’

‘O,’ zei hij, en hij schreef enige tijd op een lang stuk papier. Toen leunde hij achterover, legde zijn handen op elkaar en zei: ‘Vertelt u daar eens wat over.’

‘Het is heel eenvoudig. Jake is rijk. Hij verdient ongeveer vijftigduizend pond per jaar, dan kun je iemand volgens mij wel rijk noemen. Maar alles zit onder het stof.’

‘Gaat u verder.’

‘Het komt voor een deel door de sloop natuurlijk. Overal om ons heen worden huizen gesloopt, dus dan kun je stof verwachten. Mijn vader heeft het huurcontract van het huis voor ons afgesloten toen we trouwden, en dat was dertien jaar geleden.’

‘U bent dertien jaar getrouwd,’ zei hij, terwijl hij schreef.

‘Met Jake, ja. Het huurcontract zou dertien jaar lopen toen mijn vader het afsloot. Hij heeft daar toen vijftienhonderd pond voor betaald, en wij betalen een huurtje van niks, dus u begrijpt dat we daar geluk mee hebben gehad. Maar goed. Ik wilde u vertellen van het stof.’

‘Dus uw huurcontract loopt dit jaar af.’

‘Ik denk het. We laten op het moment buiten de stad een toren bouwen.’

‘Een toren?’

‘Ja.’

‘U bedoelt een... huis?’

‘Nee, een toren. Nou ja, je zou het ook wel een huis kunnen noemen. Maar het is een toren.’

Hij legde zijn pen voorzichtig neer, met beide handen, alsof hij breekbaar was. ‘En waar komt die... toren te staan?’ vroeg hij.

‘Buiten de stad,’ zei ik.

‘Dat snap ik, maar...’

‘Op een heuvel, en daar beneden in het dal staat een schuur waar ik woonde voordat ik met Jake trouwde. Daar hebben we elkaar ontmoet. Maar kunnen we nu verdergaan over het stof? Want...’

‘Natuurlijk,’ zei hij, en hij pakte zijn pen weer op.

Ik probeerde na te denken. Ik staaarde naar hem tegen de achtergrond van het raam van de spreekkamer met de glasgordijnen ervoor. Ik hoorde het tikken van de klok, het suizen van de gashaard. ‘Ik ben vergeten wat ik wilde zeggen.’

Hij wachtte. De klok tikte. Ik staaarde in het vuur. ‘Jake wil niet nog meer kinderen,’ zei ik.

‘Houdt u van kinderen, mevrouw Armitage?’

‘Hoe kan ik op zo’n vraag nou antwoord geven?’

‘Zou het een vraag kunnen zijn die u niet wénst te beantwoorden?’

‘Ik dacht dat ik op een bank moest liggen en dat u geen woord zou zeggen. Het lijkt de inquisitie wel, of zo. Probeert u me het gevoel te geven dat ik het verkeerd zie? Dat ik het voor mezelf doe?’

‘Denkt u dat het verkeerd zou zijn om niet van kinderen te houden?’

‘Ik weet het niet. Ja. Ja, dat denk ik.’

‘Waarom?’
‘Omdat kinderen je geen kwaad doen.’
‘Niet direct, misschien. Maar indirect...’
‘Misschien hebt u zelf geen kinderen,’ zei ik.
‘O, jawel hoor. Drie. Twee jongens en een meisje.’
‘Hoe oud zijn ze?’
‘Zestien, veertien en tien.’
‘En houdt u van ze?’
‘Doorgaans wel.’
‘Nou dan. Dat is mijn antwoord. Doorgaans hou ik van ze.’
‘Maar u hebt er...’ Hij keek op zijn formulier en beperkte zich tot ‘een opmerkelijk aantal. U lijkt boos te zijn dat uw man er niet meer wil hebben. Zo op het eerste gezicht zou ik niet zeggen dat u “doorgaans” van kinderen houdt, het lijkt eerder...’
‘Een obsessie?’
‘Dat woord zou ik niet gebruiken. Eerder alsof u er vast van overtuigd bent.’
‘Ik dacht dat ik op een bank moest liggen en moest zeggen wat er in me opkwam.’
‘Ik ben geen analyticus, mevrouw Armitage. Ik zoek alleen uit hoe u behandeld moet worden.’
‘Behandeld waarvoor?’
‘Dat weten we nog niet, hè?’
‘Omdat ik nog een kind wil? Heeft Jake me daarom naar u gestuurd? Wil hij dat u mij ervan overtuigt niet nog een kind te willen?’
‘Ik ben er niet om u van wat dan ook te overtuigen. U bent hier uit eigen vrije wil.’
‘In dat geval doe ik alles uit eigen vrije wil. Huilen, me zorgen maken over stof. En kinderen krijgen. Maar dat gelooft u niet, hè?’
‘Ik ben er niet om u te geloven, mevrouw Armitage. Daar gaat het niet om.’
‘U zegt telkens dat u er niet bent om van alles níét te doen. Maar wat doet u eigenlijk wel?’

‘Misschien...’ – hij toonde weer zo’n lachje – ‘... proberen te achterhalen waarom u op het moment zo’n hekel aan me hebt. O, ik bedoel natuurlijk niet aan mijzelf, persoonlijk. Maar u hebt ergens een hekel aan, is het niet... afgezien van dat stof dan?’

‘Heeft niet iedereen dat?’

‘Wat was het eerste waaraan u een hekel had – weet u dat nog?’

‘Het was geen “het”, het was een man. Meneer Simpkin...’

‘Ja?’

‘En een meisje dat... Ireen Douthwaite heette, toen ik kind was. En een vrouw die Philpot heet. Anderen zou ik niet kunnen...’

‘Uw vorige echtgenoten misschien?’

‘O nee. Nee, die mocht ik graag.’

‘Uw huidige man...? Jake?’

‘Nee!’

‘Vertelt u me eens iets over Jake.’

‘U iets vertellen over...?’

‘Ja. Gaat u door. Vertelt u me over Jake.’ Hij klonk alsof hij me uitdaagde. Ik lachte, spreidde mijn handen en keek ernaar.

‘Nou, wat... wat wilt u weten?’

‘Wat u maar wilt vertellen.’

‘Nou ja, Jake... Het is onmogelijk om u iets over Jake te vertellen.’

‘Probeert u het eens.’

Ik haalde diep adem. Ik had een gevoel alsof er, zodra ik mijn mond open zou doen, een eindeloze woordenstroom uit zou komen. Alsof ik mijn hart opende, het letterlijk ontgrendelde en opengooide. Nu zou de waarheid aan het licht komen. Maar langzaam stokte mijn ademhaling. Ik zei niets. Hij wachtte.

‘Over dat huis waar we nu wonen,’ begon ik. ‘De huiskamer ligt op het zuiden en heeft enorme ramen, schuiframen, dus altijd als de zon schijnt lijkt het wel een broeikas en wordt het erg heet. En natuurlijk zie je in het zonlicht het stof. Mensen die voor het eerst in de huiskamer komen, zeggen altijd dat ze het zo’n

prachtige kamer vinden, en dan zie ik even later dat hun dingen beginnen op te vallen. De vrouwen meestal, maar natuurlijk ook mannen. Iemand heeft ooit een stukje geschreven over Jake, en daar stond in dat hij boeken verzamelde, en geen jachten. Nou, hij koopt eigenlijk geen van beide. Hij koopt niets. Wat de mensen opvalt zijn de brandgaten in het tapijt en de vlekken op de muren. Jake dronk vroeger veel blikjes bier, en u weet hoe dat eruit spuit als je een gat in het blikje maakt. En dan nog de kinderen. Nou ja, om de een of andere reden heeft niemand die muren ooit schoongemaakt, ik bedoel in elk geval niet sinds ze voor het laatst gesausd zijn, ongeveer twee jaar geleden.

Het is natuurlijk een prachtige kamer. Ik breng er het grootste deel van mijn tijd door, ik woon daar echt. Maar ik ken de kamer niet echt goed. Aan een zijwand hangt een schilderij, meteen als je binnenkomt, een afschuwelijk geel met groen geel, een abstract schilderij. Het is van Jake. We doen het niet weg, al is het het meest duivelse schilderij dat er bestaat. Er liggen ook stapels bladen. We doen geen dingen weg. We hebben nog fietsen in de schuur staan die we jaren geleden van buiten de stad hadden meegebracht. Nergens goed voor. En je hebt geen plaats voor de nieuwe.

Nou ja, hoe dan ook, Jake heeft beneden een werkkamer, waar hij vroeger vaak zat voordat hij dat kantoor kreeg. Zijn kantoor is in St. James, en daar werkt hij nu. Ik ben er lang niet geweest. Hij hield er nooit van om in zijn werkkamer hier te werken, hij voelde zich er eenzaam. Hij kwam altijd naar boven om met iemand te praten, met de kinderen of met mij of met wie er ook maar in huis was. Hij kookte vaak voor zichzelf, hij had altijd honger en hij hield ervan om in de keuken te zijn. Jake was enig kind, moet u weten. Dat waren we allebei. Er zijn acht slaapkamers, maar we hebben maar één badkamer. Ik zou niet weten wat ik er nog meer over zou moeten zeggen.'

Er viel een lange stilte. Ik dacht dat hij misschien in slaap was gevallen. Met die gashaard zou iedereen in slaap vallen; hij zou er een kom water voor moeten zetten.

‘Zal ik doorgaan?’

‘Alstublieft.’

‘Is het niet tijd om te stoppen?’

‘Alleen als u dat wilt.’

‘U zou een kom water voor die gashaard neer moeten zetten, weet u.’

‘U vindt het te warm?’

‘Het probleem is alleen dat mensen er hun afgebrande lucifers in gooien, en die drijven daar dan nog dagenlang in rond. Dan verdampt het water.’

‘U hebt een hekel aan... wanorde, hè?’

‘Ja. Een enorme hekel.’

‘Dat beangstigt u.’

‘Misschien beangstigt me dat inderdaad.’

‘Was...’ – hij keek in zijn notities – ‘... meneer Simpkin wanordelijk?’

‘Ja,’ zei ik. ‘In mijn ogen was hij verschrikkelijk wanordelijk. Hebt u daar iets aan?’

Hij stond op en leunde op zijn bureau als iemand die tijdens een diner een spech afsteekt. ‘Ik denk dat we wel vooruitgang kunnen boeken,’ zei hij.

2

Jakes vader zei: 'Ik ga ervan uit dat jullie weten wat jullie doen. Wat zeggen de kinderen?'

'Ze...'

'We hebben het eigenlijk niet met ze besproken,' zei Jake. 'Het zijn wel kinderen, weet je. We hoeven hun toch niet om toestemming te vragen?'

'Toch wel,' zei zijn vader. 'Ik zou denken dat dat van het grootste belang was.'

'Ik begrijp niet waarom je met Jake wilt trouwen,' vervolgde hij, terwijl hij behoedzaam een stukje van een kaasstengel afbeet. 'Ik begrijp het gewoon niet.' Met de kaasstengel geheven voor het volgende hapje glimlachte hij in zijn richting.

'Ik weet dat we met een hele ploeg zijn, maar...'

'O, daar maak ik me geen zorgen over, helemaal niet. Ik neem aan dat je vorige echtgenoten iets bijdragen in de kosten van levensonderhoud en zo?'

'Iets, ja,' loog ik.

'Tot nu toe heb je het kunnen redden. En als ik je zo bekijk, denk ik dat het je verder ook wel zal lukken. Maar waarom toch Jake? Hij is vast een afschuwelijke echtgenoot.'

'Wacht eens even...' zei Jake.

'O, beslist. Een afschuwelijke echtgenoot. Je zult vast weleens ziek worden, bijvoorbeeld. En dan krijg je van hem niet de minste aandacht, hij haat ziekte. Hij heeft geen geld, en hij is aartslui. En hij drinkt te veel.' Hij glimlachte heel minzaam naar Jake, alsof hij hem gelukwensde.

‘Je zou denken dat hij een hekel aan me heeft,’ zei Jake.

‘Onzin, mijn lieve jongen. Zij weet wel beter. Schenk haar nog eens een glaasje sherry in, maar neem zelf geen scotch meer, ik moet er tot dinsdag mee toe. Waar dachten jullie bijvoorbeeld te gaan wonen?’

‘Dat weten we nog niet...’

‘Nou ja, dat moeten jullie natuurlijk helemaal zelf weten. Maar als ik buiten de stad een goed gemeubileerd huis had – ik neem aan dat je meubels hebt – en alles wat erbij hoort, dan zou ik dat alles zeker niet opgeven voor Jake. Hij is volstrekt onbetrouwbaar, altijd al geweest ook. Ik wist trouwens niet eens dat hij van kinderen hield. Hou je van kinderen?’ vroeg hij welwillend aan Jake.

‘Natuurlijk. Ik ben gek op kinderen. Was ik altijd al.’

‘Echt? Wat raar. Ik had gedacht dat je ze vreselijk irritant zou vinden. Heb je eigenlijk wel veel kinderen meegemaakt?’

‘Hoor je het nou?’ zei Jake. ‘Ik zei het toch al. Hij is onmogelijk.’

‘Je drinkt toch niet al mijn scotch op, hè?’

‘Ik haal zo nog wel een fles voor je.’

‘Waar? Het is donderdag, weet je, dan gaan ze eerder dicht.’

‘Ik zal vóór de lunch wel even in het café een fles voor je halen. Oké?’

‘Jij zorgt er wel voor dat hij het doet, hè?’ zei de oude man tegen me. ‘Niks is hier veilig voor hem, weet je. De laatste keer dat hij hier was, heeft hij mijn scheerapparaat achterovergedrukt...’

‘Grote goedheid,’ zei Jake, ‘je had zés scheerapparaten.’

‘Ik heb zes scheerapparaten nódig. Ik hoop dat je het teruggebracht hebt.’

‘Nee, dat heb ik niet.’

‘Zou jij het misschien aan me willen opsturen, lieve schat? Het is een kleine Gillette, zo eentje die je openschroeft, ik geloof dat ze iets van vijf shilling en elf pence kosten.’

‘Ik zal kijken of ik het kan vinden,’ zei ik. ‘Zo niet, dan kopen we natuurlijk een nieuw voor u.’

‘Dat zou aardig zijn. Het is echt een onmisbaar scheerapparaatje – voor de moeilijk bereikbare plekken, weet je. En, Jake, zit er nou niet zo hangerig bij, jongen. Schenk haar nog eens in. Veel manieren heeft hij niet, maar ik neem aan dat je dat al had gemerkt.’

‘Nou,’ zei ik met schrille stem, terwijl ik mijn tenen kromde, ‘eigenlijk hou ik van hem.’

‘Daar ben ik van overtuigd. Ik ook.’

We glimlachten hartelijk naar elkaar. ‘Je bent een dapper meisje,’ zei hij.

‘O nee. Jake is van ons tweeën de... dapperste.’

‘Onzin. Hij is erop uit om binnen te halen wat hij krijgen kan. Een mooie vrouw die verstand heeft van koken, een kant-en-klaar gezin, meubels genoeg. Hij zal veel van je eisen.’

Ik pakte Jakes hand. ‘Vind ik niet erg.’

‘Hij was altijd te veel alleen. Mijn vrouw kon na hem geen kinderen meer krijgen, we hebben hem verwend. Hij wil niet dat zijn overhemden naar de wasserij gestuurd worden, wist je dat?’

‘Mijn god,’ zei Jake. ‘Ik ben negenentwintig. En ik zit er nota bene bij.’

‘En hij is ook vreselijk humeurig. Wanneer waren jullie van plan te gaan trouwen?’

‘Volgende maand,’ mompelde ik. ‘Als de scheiding erdoor is.’

‘Ah, de scheiding. Loopt dat allemaal soepel?’

‘Ik geloof het wel. Het spijt me dat Jake...’

‘Ja, hij zal wel gedagvaard zijn wegens overspel. “Elke ervaring is een poort waar de glans doorheen straalt van de niet bereide wereld...” Ik moet zeggen, beste jongen, ik had nooit gedacht dat je het in je had. Nou... dat is alles, denk ik? We hoeven deze discussie niet verder voort te zetten, hè? Wat dacht je ervan om nu die scotch van mij eens te gaan halen?’

‘Ik hoop dat u komt,’ zei ik. ‘Ik bedoel, we willen u er graag bij hebben, als u zou willen komen.’

‘O, dat denk ik niet, hoor. Dank je wel, schat, maar ik denk

het niet. Ik heb een hekel aan treinen, en als ik me door Williams laat rijden, kunnen we nooit ergens een parkeerplaats vinden, en dan is er nog het probleem waar Williams moet lunchen. Nee, dat is allemaal veel te lastig. Maar natuurlijk hebben jullie absoluut mijn zegen.'

'Wat het huwelijkscadeau betreft,' zei Jake, 'wij zouden graag een cheque willen.' Zijn gelaatskleur was van een uiterst teer groen, en zijn bovenlip was krampachtig naar binnen gekruld.

'Een cheque,' zei de oude man. Hij verstrakte. Een baan zonlicht scheen schijnbaar doelloos door de kamer, selecteerde kleine stukjes zilver en geslepen glas, deed de gepoetste schoenneuzen van de oude man glimmen en gleed over de lederen fauteuils. Hij nam nog een kaasstengel en woog die tussen zijn vingers. 'Waarvoor?'

Daar hadden we geen antwoord op. Hij wachtte en beet toen voorzichtig een stukje van de stengel. 'Ik zal jullie een cheque geven. Geen grote, hoor, want ik ben een arme man. Jullie willen na de voltrekking vast een feestje geven, met een paar flessen champagne en zo. Ik zal jullie vijftwintig pond geven onder de uitdrukkelijke voorwaarde dat jullie die daaraan besteden. Ben ik duidelijk?'

'Maar dat kunnen we beslist niet...' begon ik.

Hij keek me nu voor het eerst met een scherpe blik aan. 'Bij nader inzien,' zei hij, 'laat maar een cateraar komen. En stuur mij de rekening.'

* * *

Mijn vader zei: 'Er zijn een paar bij uitstek praktische punten die ik even op een rijtje wil zetten. Ga zitten, Armitage. Zal ik een sigaret voor je rollen?'

'Nee, bedankt,' zei Jake. Hij liet zich zakken op een gehavende leren poef met een patroon van donkerblauwe en rode ruiten. Mijn vader draaide zich op zijn stoel om naar zijn bureau en

verstelde de lamp zo dat het hele bureaublad verlicht werd. ‘Wil jij de thee inschenken, schat?’ vroeg hij.

‘Thee?’ vroeg ik aan Jake. We hadden net bij het avondeten worstjes met puree en bananenvla gehad.

‘Nee. Nee, dank je.’

‘We hebben vlierbessenwijn in de provisiekast liggen,’ zei mijn vader. ‘Schat, ga jij die vlierbessenwijn even halen.’

‘Nee, bedankt,’ zei Jake. ‘Echt niet.’

‘Nou. Dan zullen we de vergadering maar voor geopend verklaren.’ Hij draaide zich weer om in zijn stoel en glimlachte Jake beemoedigend toe. ‘We gaan nu maar niet in op de vragen naar het hoe en waarom van dit alles. Jullie zijn allebei volwassen mensen met een eigen mening. Ik moet wel zeggen dat het me voor een jongeman die zijn leven nog voor zich heeft waanzin lijkt om zichzelf op te zadelen met een stel kinderen en een vrouw die zo overduidelijk inefficiënt is als deze dochter van mij. Waanzin. Het enige goede eraan is dat ze eindelijk een mán heeft uitgekozen en niet een of andere... scharrelaar of derderangs journalist zoals die anderen. Ik mag je wel, Armitage. Ik denk dat je een dwaas bent, maar ik wil je graag helpen er iets van te maken. Is dat redelijk of niet?’

‘Bedankt. Heel erg bedankt,’ zei Jake. ‘Heel redelijk.’

‘Als ik wat op de rails zet voor je, denk je dan dat je het zelf verder redt?’

‘Ik hoop het.’

‘Ik hoop het ook. Om te beginnen moeten we de druk een beetje van de ketel halen. Ik stel voor dat we de oudere kinderen naar kostschool sturen. Ik heb hier de gegevens van een paar scholen, misschien wil je daar eens naar kijken?’

Hij reikte Jake twee folders aan, leunde achterover en tikte met zijn potlood op de rand van het bureau. ‘Ze liggen maar een paar kilometer van elkaar,’ zei hij. ‘Allebei aan de kust. Het is natuurlijk niet Harrow of Roedean, maar als ze intelligent zijn, krijgen ze daar wel de kans om later een mooie studiebeurs te krijgen. Wat denk je ervan?’

‘Nee,’ zei ik. ‘Dat doen we natuurlijk niet. We kunnen ze niet wegsturen, daarvoor zijn ze te jong. We kunnen het trouwens toch niet betalen. En daarbij...’

‘Kalm aan, schat,’ zei mijn vader scherp. ‘Hier gaat Jake over, niet jij. Ik zal studieverzekeringen voor ze afsluiten waarmee hun schoolgeld voor de komende vijf jaar betaald kan worden. Dan zijn ze respectievelijk...’ – hij keek op een vel papier dat op zijn bureau lag – ‘... veertien, twaalf en elf jaar. Tegen die tijd moeten we wel zo’n beetje weten of ze verder kunnen komen, en dan heeft Jake de kans gehad om zich te bewijzen. Wat denk je ervan?’ vroeg hij aan Jake.

‘Ik vind het een heel goed idee.’

‘Nee!’ zei ik.

‘Luister, wees nou verstandig,’ zei Jake. ‘Ze zouden het geweldig vinden. En het is goed voor ze.’

‘Niet waar! Ze zouden het afschuwelijk vinden! Waarom geef je ons niet gewoon het geld?’

‘Omdat het daar niet om gaat,’ snauwde mijn vader. ‘Ik wil niet hebben dat je deze jongen meteen al bedelft onder al die verantwoordelijkheid. Hij neemt toch al veel meer hooi op zijn vork dan hij aankan, en hij zal zich het vuur uit zijn sloffen moeten werken. Ik weet niks van die... filmbusiness, en om je de waarheid te zeggen, heb ik er niet veel vertrouwen in. Maar ik wil niet dat je over vijf jaar met nog eens een stuk of vijf kinderen extra en nog een mislukt huwelijk weer naar huis komt. Het spijt me dat ik zo bot ben, maar zo denk ik erover. Het is hoog tijd dat je een beetje verstandig wordt, meisje.’

Zo had hij nog nooit tegen me gesproken. ‘Jake...’ zei ik, ‘Jake...?’

‘Je vader heeft volkomen gelijk,’ zei Jake. ‘Alles zou er een stuk eenvoudiger door worden.’

Ze zaten er onbewogen bij en keken me aan.

‘Maar wat... wat doen we dan in de vakanties? De schoolvakanties?’

‘Dan kunnen ze hier komen,’ zei mijn vader. ‘Je moeder vindt het heerlijk om ze hier te hebben, zoals je weet.’

‘Je bedoelt... dat ze gewoon weggaan. Voor altijd. Dat bedoel je toch? Waarom laten we ze niet adopteren of zo? Waarom geven we ze niet gewoon weg?’

Mijn vader zuchtte diep en draaide zich weer naar zijn bureau. ‘Dit kunnen jullie maar beter samen uitknobbelen,’ zei hij. ‘Mijn aanbod staat, dat is alles wat ik kan zeggen. En nu... het volgende punt. Waar gaan jullie wonen?’

‘Het zal waarschijnlijk ergens buiten de stad worden,’ zei Jake. ‘Je zult toch voor je werk in de stad moeten zijn?’

‘Op het moment hoeft dat niet. Later zal ik misschien op kamers gaan...’

‘Dat is niet goed,’ zei mijn vader. ‘Een man heeft iemand nodig die voor hem kookt en voor van alles zorgt. Het heeft geen zin om alles nog eens extra ingewikkeld te maken, hè? Je hebt al genoeg aan je hoofd.’

‘Ik weet niet goed wat het alternatief zou kunnen zijn, sir.’ Dat ‘sir’ verbijsterde me. Mijn vader, die toch al niet meer de persoon was zoals ik hem altijd had gekend, leek ineens gigantisch veel groter te worden, bedreigend, almachtig.

‘We hebben altijd buiten gewoond,’ zei ik, maar geen van beiden luisterde naar mij.

‘Ik heb toevallig een goede vriend die makelaar is,’ zei mijn vader. ‘Hij heeft contact met een bedrijf in Londen. Het schijnt dat er veel nieuwbouw gepland wordt, waardoor het mogelijk is om voor een betrekkelijk korte periode tegen een heel redelijke vergoeding een huurcontract te sluiten op een ouder huis. Hier heb je er bijvoorbeeld een. Bekijk het maar eens. Dan zit ik meteen ook bijna aan de grond, hoor, maar ik heb liever dat je er wat aan hebt nu je het nodig hebt, dan dat je moet wachten tot ik dood ben.’

‘Ik zou niet weten waarom u zou...’

‘Als ik een zoon had gehad,’ zei mijn vader, ‘had ik wel geweten

hoe ik hem zou moeten opvoeden. Geen probleem. Met dit meisje hier hebben we het niet goed gedaan. Geen twijfel aan, daar we hebben gefaald. Het is tijd dat ze met vaste hand geleid wordt, en ik heb het sterke vermoeden dat jij de vent bent die dat voor elkaar krijgt.’

‘Hé, ik zit erbij hoor!’ zei ik. ‘Waarom praat je niet met míj?’

Mijn vader boog zich voorover en gaf Jake een schouderklopje. ‘Veel geluk,’ zei hij. ‘Ik wens je veel geluk, m’n jongen, dat zul je nodig hebben.’

* * *

Na de bruiloft hadden we een feestje. Het cateringbedrijf had kleine kipsandwiches, trifle en champagne geleverd. Iedereen was opgetogen. Mijn moeder hilde zoals gewoonlijk, en mijn vader drukte Jake sprakeloos en langdurig de hand, alsof hij op het punt stond een ruimtereis te gaan maken. De kinderen, die deze dag onder de hoede verkeerden van mijn moeders mevrouw Norris, stuurden ons gelukstelegrammen. Twee weken later vertrokken de drie oudsten naar kostschool.

Wij betrokken het huis dat mijn vader voor ons had gevonden, en de kinderen die bij ons bleven reisden er per trein naartoe. Ze hadden veel bagage, want ik had hun uitdrukkelijk gezegd dat ze alles moesten meenemen: kleding, hockeysticks, potjes, boeken, dagboeken, hoefijzers, het spel met de kastanjes en de touwtjes en een hele verzameling fietsen met leuke banden. Ze veroorzaakten een invasie op de plaatselijke scholen, waar ze collectief bekendstonden als de Armitages, zodat degenen die anders heetten en postspaarbanksboekjes hadden, coupons instuurden voor verzilverde theelepeltjes of aan wedstrijden meededen waarbij ze een pony konden winnen voor het gemak en uit solidariteit hun naam veranderden, terwijl zij die daarvoor nog te klein waren het door anderen lieten doen, zodat ze er allemaal aan gewend raakten dat ze op elke lijst met namen en bij elke afroep en opsomming bijna altijd helemaal bovenaan stonden.

Alleen de drie die naar kostschool gingen stonden daarbuiten en ontwikkelden zich, afgesneden van hun wortels, onder hun oude namen verder. Zij waren mijn eerste kinderen, en al waren ze altijd somber en moeilijk tevreden te stellen geweest, zonder hen voelde ik me verlaten. Ik werd verteerd door woede, maar het was een gedempte woede. Woedend op wie, op wat? Het was immers voor hun eigen bestwil dat die jongen en de meisjes, ter wille van Jezus en het eindexamen, in flanelletjes en kniekousen en bij in bittere kou te spelen sporten bijna geheel ontkleed, het juiste pad werd gewezen. En het was voor Jake goed dat ze weg waren. Langzaam, beetje bij beetje, bijna onmerkbaar liet ik ze van me wegdrijven, totdat alleen onze vingertoppen elkaar nog raakten en we vervolgens, als we naar elkaar tastten, niets voelden. We lieten onze handen zakken en wendden ons af. De jongere kinderen koesterden altijd warme gevoelens voor hen, die drie melancholieke Conservatieven, die Jake met niet-aflattende toewijding begonnen te haten. Op den duur namen ze ook mij op in die haat. Zij waren mijn eerste vijanden. Mijn moeder stuurde ieder van hen aan het begin van elk semester tien shilling, aan een kattenbelletje bevestigd met een gouden veiligheidsspeldje.

Bij het kind van Jake ging ik voor het eerst naar het ziekenhuis. Jake was dertig en begon zich zorgen te maken over zijn haar. Hij voelde zich miskend en was nerveus en gespannen. Hij werkte aan zijn eerste speelfilmscenario en hij zei tegen me dat hij ooit een toren van baksteen en glas zou laten bouwen met uitzicht op het dal waar we elkaar hadden ontmoet.